

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM POSTUPKU JAVNE RASPRAVE

Naziv dokumenta	NACRT PLANA RAZVOJA ŠIROKOPOJASNE INFRASTRUKTURE NA PODRUČJU TRILJA	
Naziv tijela nadležnoga za izradu dokumenta i provedbu postupka javne rasprave	Grad Trilj	
Svrha dokumenta	Izveščivanje o provedenom postupku javne rasprave o nacrtu Plana razvoja širokopojasne infrastrukture na području Trilja	
Datum dokumenta	Veljača 2017. godine	
Vrsta dokumenta	Izvešće	
Je li nacrt dokumenta bio objavljen na internetskim stranicama? Ako jest, kada je nacrt dokumenta objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za javnu raspravu? Ako nije, zašto?	Da http://trilj.hr/?p=5672	Internetska stranica Grada Trilja
Naziv zainteresirane javnosti koja je dostavila svoja mišljenja, primjedbe i/ili prijedloge na predloženi dokument	HRVATSKI TELEKOM d.d., Ulica Grada Vukovara 23, 10 000 ZAGREB VIPnet d.o.o., Vrtni put 1, 10 000 ZAGREB Ivan Žolo, Kukuzovačkih žrtava 36, 21240 Košute	
Analiza dostavljenih mišljenja, primjedbi i/ili prijedloga na nacrt dokumenta		

Naziv zainteresirane javnosti koja je dostavila svoja mišljenja, primjedbe i/ili prijedloge na predloženi dokument	HRVATSKI TELEKOM d.d., Ulica Grada Vukovara 23, 10 000 ZAGREB	
Datum	05. veljače 2018. godine	
Mišljenja, primjedbe i/ili prijedlozi		Odgovor Nositelja projekta
Usluge pristupa internetu minimalnim brzinama 30 Mbit/s na adresnoj razini i Planovi samostalnih ulaganja u NGA infrastrukturu na područjima provođenja projekta na adresnoj razini u sljedeće tri godine, računajući od dana početka javne rasprave		
<p>HT u prilogu 3 nacrtu PRŠI-a dostavlja detaljne podatke o područjima Projekta na kojima je trenutno u mogućnosti pružati širokopolasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s.</p> <p>HT naglašava da je prilog 3 nacrtu PRŠI-a ispunio na temelju raspoloživih mjerenja postojećih širokopolasnih linija i na temelju predikcije minimalnih dostupnih brzina za ostale adrese koje HT ne prepoznaje kao svoje korisnike.</p> <p>U svrhu detaljne verifikacije boje područja i ciljanog obuhvata provedbe Projekta HT je kupio od Državne geodetske uprave (dalje u tekstu: DGU) grafičke podatke iz područnih registara prostornih jedinica o kućnim brojevima na području prostornog obuhvata provedbe Projekta.</p> <p>Zaključno, HT traži da se sve adrese (korisnički objekti) za koje je naznačeno da je dostupna ili se planira dostupnost nepokretnog širokopolasnog pristupa s brzinama od najmanje 30 Mbit/s isključe iz ciljanog obuhvata provedbe Projekta, a s obzirom da navedene adrese predstavljaju tzv. siva područja, a čije sufinanciranje javnim sredstvima nije dozvoljeno u OPKK.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>NP će sukladno strukturnim pravilima ONP-a inicijalno određene boje područja na prostornom obuhvatu projekta verificirati sukladno odgovorima i primjedbama zaprimljenim od strane operatora tijekom provedbe postupka javne rasprave. Time će se formirati konačni popis boja područja na području obuhvata projekta, uključujući i popis područja na kojima je opravdano provoditi projekt (tzv. bijela područja).</p>	
Lokacije demarkacijskih točaka		
<p>HT naglašava kako konačan sadržaj Nacionalnog programa razvoja širokopolasne agregacijske infrastrukture (engl. National Programme for Backhaul Broadband Infrastructure – u daljnjem tekstu: NP-BBI Program) u ovom trenutku nije javno objavljen te Vlada Republike Hrvatske još uvijek nije donijela odluku o donošenju NP-BBI-a, te se dovodi u pitanje održivost samog Projekta ukoliko se osiguranje dostupnosti agregacijskih kapaciteta</p>	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>Budući da do trenutka pisanja ovog izvješća Vlada RH nije donijela odluku o donošenju NP-BBI-a, sve predložene lokacije demarkacijskih točaka tijekom postupka javne</p>	

temelji isključivo na trenutno predloženom konceptu NP-BBI Programa. Radi osiguranja održivosti Projekta HT u nastavku predlaže odrediti demarkacijske točke u skladu s postojećom agregacijskom infrastrukturom HT-a.

S obzirom na geografski položaj naselja, veličinu naselja, odnosno potencijalni broj krajnjih korisnika/korisničkih jedinica u naseljima, te postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu HT-a koju je moguće iskoristiti u Projektu, HT predlaže formiranje 15 demarkacijskih točaka u Projektu. Predložene demarkacijske točke nalaze se na lokacijama pristupnih čvorova spojenih svjetlovodnim kablom na postojeću agregacijsku mrežu HT-a kako je ispod navedeno u Tablici 1. Prijedlog lokacija demarkacijskih točaka¹.

Tablica 1. Prijedlog lokacija demarkacijskih točaka

GRAD / OPĆINA / NASELJE	ADRESA	KOORDINATE
KRAJ	KRAJ 44	507539, 4832872
DUGOPOLJE	STEPINČEVA 1	507819, 4827137
HRVACE	HRVACE 231	509642, 4846378
KLIS	MEGDAN BB	501782, 4824533
KORUŠĆE	ANTE TOMIĆA MIMARE 4	491944, 4830637
DONJI MUĆ	DONJI MUĆ 0 1	499460, 4837691
OBROVAC SINJSKI	OBROVAC SINJSKI 246A	515768, 4843314
BRAČEVIĆ	BRAČEVIĆ 0BB	493607, 4845529
OTOK	OTOK 0 1	518772, 4838650
PRUGOVO	IVANA PAVLA II 60	499535, 4830738
SINJ	ŽRTAVA RATA 2	511124, 4840262
TIJARICA	TIJARICA 0 1	532595, 4828008
TRILJ	SV. MIHOVILA 21	518172, 4830954
TURJACI	TURJACI 0BB	513659, 4834421
VRLIKA	BANA BERISLAVIĆA 17	491716, 4863468

rasprave bit će zapisane u konačnoj verziji PRŠI-a radi transparentnosti cjelokupnog postupka.

Po usvajanju NP-BBI-a od strane Vlade RH, NP će konzultirati NOP po pitanju usklađivanja lokacija demarkacijskih točaka s planom implementacije NP-BBI programa.

¹ Koordinate prema kartografskoj projekciji HTRS96/TM na elipsoidu GRS80

<p>Nadalje, HT posjeduje agregacijsku mrežu koja uz određenu nadogradnju može osigurati potrebne kapacitete tražene unutar Projekta. Usluga agregacijskog povezivanja će se temeljiti na Ethernet tehnologiji.</p> <p>Također HT napominje kako HT u navedenim lokacijama ima tehničke prostore (postojeći čvorovi fiksne pristupne mreže) koji se mogu koristiti za smještaj opreme demarkacijskih točaka u ovisnosti o konačnim zahtjevima za prostorom demarkacijskih točaka (ukupni zahtijevani gabariti, opremljenost, režim korištenja u operativnom radu...), pri čemu uvjeti korištenja mogu biti predmet budućih pregovora.</p>	
<p>Struktura i razina maloprodajnih paketa</p>	
<p>HT smatra da je planirana zahtijevana minimalna razina pružanih maloprodajnih usluga na NGA širokopojasnoj mreži prihvatljiva ukoliko će predloženi veleprodajni uvjeti i naknade koji će proizaći iz Projekta biti u skladu s veleprodajnim uslugama koje HT nudi u tom trenutku i koje su kao takve regulirane od strane HAKOM-a.</p>	<p>Nema primjedbi.</p>
<p>Veleprodajni uvjeti pristupa</p>	
<p>Vezano za predložene veleprodajne usluge u Projektu i predloženo vremensko trajanje pružanja istih HT nema primjedbe na iste s obzirom da su u skladu s veleprodajnim uslugama navedenima u poglavlju 2.6.1 ONP-a (<i>Obvezni skup podržanih veleprodajnih usluga</i>).</p> <p>Također, HT nema primjedbi na opisani postupak određivanja naknada za navedene veleprodajne usluge s obzirom da je isti u skladu s opisanim postupkom određivanja veleprodajnih naknada u poglavlju 2.6.2 ONP-a (<i>Pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada</i>).</p> <p>Dodatno, HT vezano za podržane veleprodajne usluge i određivanje veleprodajnih naknada dopunjuje kako slijedi.</p> <p>Veleprodajne usluge sukladno ONP-u koje će HT nuditi temelje se na popisu veleprodajnih usluga iz Smjernica za primjenu pravila državnih potpora koje se odnose na brzi razvoj širokopojasnih mreža (dalje u tekstu: SDPŠM), odnosno nizu veleprodajnih usluga koje su trenutno propisane HT-u u sklopu regulatornih mjera od strane HAKOM-a.</p> <p>Popis veleprodajnih usluga koje HT ima namjeru nuditi na područjima koji su obuhvaćeni s javnom raspravom strukturiran je sukladno mogućim tehnološkim rješenjima koja će biti primijenjena u projektima, uz uvažavanje postojećeg stanja na tržištu i interesa ostalih operatora za pristup novoizgrađenim pristupnim mrežama.</p>	<p>Nema primjedbi.</p>

<p>Trenutna regulacija veleprodajnog tržišta, a koja je zahvaćena izgradnjom NGA mreža je pokrivena sa slijedećim Standardnim ponudama u kojima su opisani uvjeti korištenja te veleprodajne cijene korištenja HT infrastrukture određene od strane HAKOM-a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi zasnovanoj na bakrenoj infrastrukturi i tehničkim prostorima - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa • Pristup širokopojasnoj elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi na aktivnoj opremi - Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/davatelji-usluga/isp/regulativa/ • Pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i povezanoj opremi (kabelska kanalizacija) – Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekom d.d.: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa. <p>Visine veleprodajnih naknada i pripadajući uvjeti isporuke usluga u projektima odgovaraju vrijednostima i uvjetima isporuke istih ili usporedivih usluga na području Republike Hrvatske na kojima HT posluje pod reguliranim tržišnim uvjetima određenima od strane HAKOM-a, što obuhvaća i naknade i uvjete koji su propisani kroz regulatorne mjere HAKOM-a. Time se postavljaju jednaki uvjeti poslovanja za sve operatore na cijelom području Republike Hrvatske i izbjegava situacija u kojoj bi u različitim područjima vrijedili različiti veleprodajni uvjeti.</p> <p>U slučaju da u budućem razdoblju provedbe projekata, u sklopu regulatornih mjera vezanih za NGA mreže, budu propisane ili se budu nudile nove veleprodajne usluge, HT će iste uključiti u skup veleprodajnih usluga NGA mreža izgrađenih uz potpore.</p>	
<p>Javna nabava</p>	
<p>Vezano na planirane kriterije odabira ekonomski najpovoljnije ponude u postupku javne nabave, HT predlaže podići relativnu važnost 1. kriterija u Tablici 50. Projekta (<i>Kriteriji odabira ekonomski najpovoljnije ponude</i>) s predloženih 35% na minimalno 50%, a u skladu s preporukom iz ONP-a, poglavlje 2.7.1 <i>Kriteriji odabira najpovoljnije ponude</i>.</p> <p>Također, vezano za predloženo povećanje relativne važnosti 1. kriterija u Tablici: Kriteriji odabira ekonomski najpovoljnije ponude, HT predlaže smanjenje relativne važnosti 3. i 4. kriterija s predloženih 15% i 20% na 10% oboje, a što bi bilo u skladu s usvojenim kriterijima za odabir operacija i metodologiji za odabir operacija u okviru investicijskog prioriteta 2a / specifičnog cilja 2a1 iz OPKK.</p>	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>NP će konačan popis kriterija i relativnih značaja (pondera) odrediti sukladno lokalnim prilikama i potrebama projekta.</p> <p>Konačan skup kriterija odabira ekonomski najpovoljnije ponude biti će definiran u konačnoj verziji PRŠI-a nakon odobrena istog od strane NOP-a.</p>

Korištenje postojeće infrastrukture	
<p>Sukladno poglavlju 2.5.5. ONP-a (<i>Korištenje postojeće infrastrukture</i>), odnosno članku 78(f) SDPŠM-a, te Zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (NN 121/2016.), HT smatra da je za Projekt potrebno koristiti postojeću elektroničku komunikacijsku infrastrukturu (dalje u tekstu: EKI) radi ekonomski povoljnijih uvjeta odnosno nižih investicijskih troškova u odnosu na slučaj izgradnje nove infrastrukture.</p> <p>HT ovim putem napominje da je isto regulirano mjerama koje propisuje HAKOM putem Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 36/2016), te putem Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/2014), kao i putem standardnih ponuda HT-a.</p> <p>Vezano za navedeno HT dostavlja podatke tražene unutar točke 5., odjeljka B Obavijesti o pokretanju javne rasprave o projektu Razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa na području Trilja putem sljedećih standardnih ponuda HT-a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) Hrvatskog Telekom d.d. (dostupna na web poveznici: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa) • Standardna ponuda Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji (dostupna na web poveznici: https://www.hrvatskitelekom.hr/poslovni/veleprodaja/fiksni-operatori/regulativa) <p>HT napominje kako kontinuirano snima postojeću EKI te ažurira EKI online bazu podataka na način kako je regulirano od strane Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti.</p> <p>Vezano za tražene podatke o dostupnoj postojećoj infrastrukturi antenskih stupova, HT napominje kako su isti javno dostupno putem sljedećeg linka: http://mapiranje.hakom.hr/. Uvjeti i naknade nisu regulirani već HT za isto ima komercijalne uvjete i naknade. Zakup prostora na antenskim stupovima HT-a je moguć uz prethodnu provjeru svih parametara lokacije, a prvenstveno ovisi o opremi koja se želi postaviti na antenske stupove. Provjere koje je nužno obaviti obuhvaćaju provjeru statike stupa obzirom na povećano opterećenje, provjeru raspoloživog prostora u kontejneru/prostoriji u kojem se postavlja oprema, provjeru dostatnosti zakupljene električne snage, provjeru radio-frekvencijske kompatibilnosti s postojećim uređajima na lokaciji te provjeru postoji li eventualni iskaz interesa nekog od mobilnih operatora za tu lokaciju.</p>	Primljeno na znanje.
PRIJEDLOG UGOVORA	

<p>HT predlaže sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Članak 6. dopuniti sljedećom odredbom/stavkom: „U slučaju da viša sila spriječi izvršenje jednog dijela ovog Ugovora i da taj dio nije kritičan za ostvarenje ovog Ugovora u cjelini, pogođena ugovora strana će nastaviti izvršavati svoje obveze na dijelu koji nije pogođen događajem više sile“. 2) U članku 6. stavku 2. na završetku dodati: „ukoliko potrebne izmjene ne iziskuju dodatne troškove operatora. U slučaju da potrebne izmjene iziskuju dodatne troškove, iste će snositi NP“. 3) U članku 7. brisati riječi „Planu razvoja širokopojasne infrastrukture“. Navedeno HT predlaže iz razloga što HT smatra da PRŠI nije relevantan dokument u smislu da čini sastavni dio ovog Ugovora već je PRŠI služio javnom naručitelju kao podloga za pripremu natječajne dokumentacije po kojoj je odabrana ponuda Operatora i koja je kao takva relevantna da bude prilog ovog Ugovora. 4) U članku 10. brisati riječi „ Planu razvoja širokopojasne infrastrukture i“, iz razloga što HT smatra da navedena odredba primarno proizlazi iz preostalih dokumenata navedenih u članku 10., stavku 1. 5) U članku 12. riječi „preostala potrebna financijska sredstva za zatvaranje financijske konstrukcije projekata iz vlastitih izvora“ zamijeniti s riječima: „financijska sredstva koja odgovaraju ugovorenom dijelu privatne investicije Operatora“. 6) U članku 19. kao instrument jamstva za uredno ispunjenje ugovora umjesto opisane garancije banke definirati jamstvo u obliku bjanko zadužnice. 7) U članku 22. naznačiti da je u slučaju da rokovi za izdavanje potrebne dozvole i suglasnosti nisu propisani, u tom slučaju NP dužan je potrebne dozvole i suglasnosti izdavati u razumnim rokovima. 8) Sadržaj članka 25. u cijelosti izbrisati i zamijeniti sa: „Za štete koje bi NP-u mogle nastati pri izvršenju ugovorne obveze, a koje su uzrokovane namjerom ili grubom nepažnjom, odgovornost Operatora biti će neograničena. U svim ostalim slučajevima, ukupna odgovornost Operatora za štetu nastalu NP-u povredom obveza Operatora iz ovog Ugovora (radnjom ili propuštanjem) ograničena je na materijalnu štetu do maksimalnog iznosa od 10% u vrijednosti ugovorne cijene iz stavka 2., članka 3. Svaka odgovornost Operatora za neizravnu štetu kao što je, ali nije ograničeno na, negativna šteta ili izmakla korist, neimovinska ili nematerijalna šteta, bespovratni troškovi, gubitak podataka ili potraživanja trećih osoba jest isključena“, i „Operator nije dužan snositi troškove nastale zbog nepredviđenih radova i/ili odstupanja od Ponude Operatora ako je do istog došlo bez krivnje Operatora zbog posebnih propisa iz područja arheologije, zaštite okoliša i sl.“. 9) U članak 28. potrebno je unijeti sljedeće dodatne odredbe/stavke: <ul style="list-style-type: none"> o „O raskidu ovog Ugovora potrebno je obavijestiti drugu ugovornu stranu pisanom obavješću upućenom poštanskom pošiljkom s povratnicom“ i o „Prestanak ili raskid ovog Ugovora neće utjecati na odredbe Ugovora, koje direktno ili indirektno ostaju na snazi i nakon prestanka ili raskida ovog Ugovora“. 10) U Ugovor na prikladno mjesto dodati članak koji definira i odgovornost NP-a, na sljedeći način: „NP odgovara Operatoru za svu štetu koja može nastati Operatoru zbog neispunjenja obveza NP-a u pogledu isplate prihvatljivih izdataka, dugotrajnim postupcima u pribavljanju potrebnih dozvola i suglasnosti pri projektiranju širokopojasne mreže, unutar djelokruga odgovornosti NP-a i ostalih jedinica lokalne samouprave na ciljnom području“. 	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>NP će razmotriti navedene primjedbe, te će sukladno lokalnim potrebama i prilikama projekta ažurirati prijedlog Ugovora koji će biti sastavni dio konačne verzije PRŠI-a. Preferira se garancija banke umjesto bjanko zadužnice.</p> <p>NP napominje da će konačna verzija Ugovora biti utvrđena po okončanju postupka javne nabave za odabir privatnog partnera / operatora.</p>
---	---

ZAKLJUČAK

HT podržava izvedbu Projekta putem investicijskog modela A (privatni DBO), te ovim putem iskazuje interes za sudjelovanjem u projektu.

Primljeno na znanje.

Analiza dostavljenih mišljenja, primjedbi i/ili prijedloga na nacrt dokumenta	
Naziv zainteresirane javnosti koja je dostavila svoja mišljenja, primjedbe i/ili prijedloge na predloženi dokument	VIPnet d.o.o., Vrtni put 1, 10 000 ZAGREB
Datum	05. veljače 2018. godine
Mišljenja, primjedbe i/ili prijedlozi	Odgovor Nositelja projekta
Verifikacija boja područja i ciljani obuhvat projekta	
<p>Na navedenim područjima PRŠI Trilj (Gradovi Trilj, Sinj i Vrlika, te općine Dicmo, Dugopolje, Hrvace, Klis, Muć i Otok) VIPnet je u mogućnosti pružati širokopoljasni pristup s brzinama od najmanje 30 Mbit/s na vlastitoj infrastrukturi. Pritom ističemo da VIPnet već danas na navedenoj infrastrukturi u svojoj komercijalnoj ponudi ima paket u koji je uključena usluga pristupa Internetu s brzinom od 120 Mbit/s, a putem postojeće infrastrukture maksimalna dostupna brzina koja se korisniku mreže može osigurati je 1024 Mbit/s. Podaci su sukladno zahtjevu nositelja projekta (NP) navedeni u Prilogu 3 (Usluge pristupa internetu min 30 Mbit/s - adresna razina).</p> <p>Napominjemo da je uvidom u Prilog 3 Upitnik za operatore utvrđeno određeno odstupanje u adresama koje su definirane od strane nositelja projekta. Drugim riječima uvidom u naše adresne baze i javno dostupne podatke utvrđeno je da određeni broj adresa nedostaje u Upitniku za operatore.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>NP će zatražiti dostavu dodatnih adresa za koje je operator utvrdio odstupanje u odnosu na adrese koje su definirane od strane NP, te će sukladno tome provesti dodatnu analizu.</p> <p>Sukladno strukturnim pravilima ONP-a, NP je u cilju obuhvata cjelokupnog područja provedbe projekta kupio od strane Državne geodetske uprave grafičke podatke iz područnih registara prostornih jedinica o kućnim brojevima.</p>
<p>Na navedenim područjima PRŠI Trilj VIPnet ne planira poduzeti komercijalna ulaganja (bez državnih potpora) u pristupne mreže sljedeće generacije (NGA mreže) tijekom 2018. godine.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
Lokacija demarkacijskih točaka	

<p>Tablica: Predviđene lokacije agregacijskih čvorova u PRŠI-u predviđa izgradnju agregacijskih točaka u svakom JLS-u, odnosno više njih po većim naseljima samog JLS Trilj (dijelom sukladno postojećim čvorovima agregacije HT-ove bakrene pristupne mreže).</p> <p>Pri tome su u PRŠI-u radi poveznica prema Nacionalnom programu razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, kao preduvjet razvoja pristupnih mreža novih generacija (u nastavku: NPBBi) i agregacijskim točkama koje su predviđene nacrtom NPBBi. Neovisno o navedenom pozivaju se zainteresirani dionici da iznesu svoje mišljenje.</p> <p>Slijedom navedenog, VIPnet se očituje kako slijedi. U slučaju izgradnje FTTH P2P ili FTTH P2MP temeljene mreže VIPnet smatra da broj demarkacijskih točaka treba biti značajno manji.</p> <p>Konkretno, za potrebe izgradnje mreže dovoljna je jedna demarkacijska točka smještena u naselju Trilj koja može pokriti sve JLS-ove.</p> <p>Prema informaciji HAKOM-a, do službenog usvajanja NP-BBI-a od strane Vlade RH, nije moguće postupati po navedenom programu.</p> <p>Stoga smatramo da će biti nužno da se demarkacijske točke iz PRŠI-a finalno usklade sa odabranim projektom i NP-BBI-em. Isto tako, skrećemo pažnju da NP-BBI samo okvirno predviđa točke agregacijske mreže koje će se graditi pri čemu se operativna faza predviđa tijekom 2020. godine, te je stoga potrebno uzeti u obzir prethodno navedeno.</p> <p>Kako bi se izbjegla situacija u kojoj se izgradi pristupna mreža, a agregacijska još eventualno nije izgrađena, VIPnet-ov prijedlog izgradnje mreže predstavlja cjelovito mrežno rješenje na području PRŠI-a, sa jednom demarkacijskom točkom.</p> <p>Slijedom svega navedenog predlažemo da se za cijeli klaster definira jedna demarkacijska točka koje će ujedno biti MPoP za klaster, odnosno pristupni čvor FTTH mreže, istovremeno i granični čvor prema agregacijskoj mreži, na koji se spajaju drugi operatori. Na taj način se postiže maksimalni sinergijski efekt optimizacije troška izgradnje mreže, a što je i jedno od načela iz ONP-a, na način kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none">a) povezivanje s agregacijskom mrežom se realizira kroz tu jednu točku pri čemu klaster dobiva cjelovito rješenje;b) definiranjem jedne demarkacijske točke mreža postaje otvorenija prema drugim operatorima. Na taj način otvara im se mogućnost da iz jedne točke tj. s jednog mjesta pristupe putem veleprodajne bitstream usluge korisnicima cijelog klastera. Pri tome se smanjuje trošak aktivne opreme za pružanje usluga krajnjem korisniku, koju postavlja operator, jer se oprema smješta na jedno, a ne na trinaest mjesta;c) povezano s prethodno navedenim smanjuju se troškovi električnoga priključka, potrošnje električne energije i održavanja, stoga je manje demarkacijskih točaka ekološki prihvatljivije;	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>Budući da do trenutka pisanja ovog izvješća Vlada RH nije donijela odluku o donošenju NP-BBI-a, sve predložene lokacije demarkacijskih točaka tijekom postupka javne rasprave bit će zapisane u konačnoj verziji PRŠI-a radi transparentnosti cjelokupnog postupka.</p> <p>Po usvajanju NP-BBI-a od strane Vlade RH, NP će konzultirati NOP po pitanju usklađivanja lokacija demarkacijskih točaka s planom implementacije NP-BBI programa.</p> <p>NP smatra da jedna demarkacijska točka nije dovoljna i da broj demarkacijskih točaka mora biti između broja koji predlaže HT i jedne točke.</p>
---	--

<p>d) definiranje jedne demarkacijske točke znači manje troškove izgradnje što u konačnici znači i manje potrebne državne potpore;</p> <p>e) manji operativni troškovi održavanja i korištenja znače bolju održivost projekta odnosno atraktivniji investicijski potencijal za operatora-partnera, a što je preduvjet za dugoročni razvoj klastera. Navedeno znači manje, ne samo inicijalnih troškova, već i manje stalnih troškova tijekom cijelog životnog vijeka mreže što uključuje troškove najma prostora, električne energije, klime, aktivne opreme, UPS, agregata, te održavanje svih navedenih stavki.</p> <p>Ističemo da Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (u nastavku: HAKOM) potvrđuje da je potrebno efikasno graditi uz što manje troškove. Dodatno, HAKOM prati razvoj tehnoloških rješenja uz osiguravanje ravnomjernog tržišnog natjecanja i osiguranja od postojanja bilo kakvih elemenata dominacije.</p>	
<p>Struktura i razina maloprodajnih paketa</p>	
<p>Vezano na PRŠI, poglavlje 11.1 Zahtjev minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga u pogledu kvalitete i cijena u izgrađenoj NGA mreži, VIPnet je spreman u potpunosti podržati zahtijevanu minimalnu razinu pruženih maloprodajnih usluga na NGA širokopojasnoj mreži.</p> <p>Ovim putem želimo dodatno naglasiti da je VIPnet spreman ponuditi osnovnu maloprodajnu uslugu širokopojasnog pristupa internetu velikih brzina minimalne brzine od 100 Mbit/s za sve krajnje korisnike na ciljanom području provedbe projekta, što je znatno pogodnije za korisnike od minimalno zahtijevanih usluga iz PRŠI-a koje iznose 40 Mbit/s.</p> <p>Dodatno tražene, napredne usluge (npr. Video na zahtjev, HD TV) bit će u potpunosti podržane na području pokrivenosti optičkom mrežom (FTTH rješenje), a u izdvojenim područjima gdje zbog konfiguracije terena nije isplativo graditi FTTH mrežu, postižu se uštede korištenjem mobilne mreže i LTE tehnologije. Ovisno o razvoju mogućnosti pružanja usluga na LTE tehnologiji, VIPnet će u narednim razdobljima nuditi korisnicima obuhvaćenim LTE tehnologijom i ostale dodatne usluge.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>Cijene maloprodajnih usluga navedene su u PRŠI-u u i objašnjene u poglavlju 7.2 Analiza i poticanje potražnje na lokalnoj razini.</p> <p>VIPnet skreće pozornost na visoku cijenu paketa usluga u iznosu od 280 kn navedenu u PRŠI-u. Obzirom da u svakodnevnom poslovanju dinamiku kretanja cijena određuje tržište, pa već sad cijena Trio (TV, internet, tel.) paketa iznosi prosječnih 250 kn, za očekivati je da će u budućem razdoblju cijena paketa padati.</p> <p>Kalkulacija bazirana na prosječnoj cijeni paketa od 280 kn, kako je navedeno u PRŠI-u, stvara iskrivljenu sliku budućih prihoda što u konačnici rezultira pogrešnim očekivanjima u financijskom planu projekta.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>U poglavlju 11.1 nacrtu PRŠI-a, NP je kao referentnu okvirnu maloprodajnu cijenu paketa prikazao cijenu koja ne uključuje ugovornu obvezu korisnika prema operatoru.</p> <p>Iz nacrtu PRŠI-a je vidljivo da u okviru financijskih i ekonomskih analiza projekta okvirna maloprodajna cijena</p>

	paketa nije uključena u procjenu prihoda.
Veleprodajni uvjeti pristupa	
<p>S obzirom da VIPnet planira graditi NGA širokopoljasnu mrežu temeljenu na FTTH i LTE rješenju, sve veleprodajne usluge navedene u poglavlju 12.1 PRŠI-a (Minimalni skup podržanih veleprodajnih usluga) koje su kompatibilne s navedenim tehnologijama bit će podržane.</p> <p>Pri definiranju dostupnih veleprodajnih usluga VIPnet će voditi računa o svim obvezama operatora koje proizlaze iz ONP-a i primjenjivih zakonskih i podzakonskih propisa.</p> <p>Vezano uz pravila određivanja i nadzora veleprodajnih naknada, VIPnet ističe da je za većinu veleprodajnih usluga HAKOM već odredio iznose naknada te će se iste, sukladno uputama iz ONP-a, smjernicama HAKOM-a o načelima veleprodajnog pristupa i veleprodajnog određivanja naknada te opisu iz poglavlja 12.2 PRŠI-a, primjenjivati i za veleprodajne usluge na novoizgrađenoj mreži. Pri tome VIPnet ostavlja mogućnost određivanja i drugačijih naknada ovisno o tržišnim trendovima i razvoju određenih veleprodajnih usluga (primjerice bitstream u mobilnoj mreži) s obzirom da se finalizacija izgradnje mreže očekuje 2020. godine, a ONP-om je određeno da je najkasnije 6 mjeseci prije nego mreža postane operativna potrebno s HAKOM-om finalizirati veleprodajni model odgovarajuće naknade.</p>	Primljeno na znanje.
Javna nabava	
Poglavlje 13.4 Specifikacija kriterija odabira najpovoljnije ponude	
<p>U PRŠI-u u poglavlju 2.3 Ciljevi projekta kao jedan od mjerljivih ciljeva projekta navedeno je ostvarenje opće pokrivenosti korisnika širokopoljasnim pristupom minimalne brzine 100 Mbit/s za sve javne korisnike (100%), zatim 90% za poslovne korisnike i 75% za privatne korisnike/. Pri tome su navedeni postoci manji za simetrične brzine (npr. 40% za privatne korisnike).</p> <p>VIPnet u potpunosti podržava navedene ciljane brzine od 100 Mbit/s kao minimalne, ali dodatno smatra da je u skladu sa razvojem tehnologije i potreba korisnika, planiranim korištenjem ICT usluga, te u svrhu ispunjenja cilja Digitalne Agende (da bar 50% kućanstava koristi brzine >100 Mbit/s), potrebno svim kućanstvima omogućiti brzine od najmanje 100 Mbit/s, s mogućnošću jednostavnog prelaska na 1 Gbit/s, a svim glavnim pokretačima socijalnog, ekonomskog i gospodarskog razvoja (javni i gospodarski sektor) gigabitnu povezivost.</p> <p>Naš prijedlog obrazložen je u dokumentu Prilog 1 Ispunjenje DAE ciljeva.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Jedno od strukturnih pravila ONP-a definira da minimalne brzine NGA širokopoljasnog pristupa koje moraju biti podržane na mreži izgrađenoj uz potporu u sklopu ONP-a, odnosno kako bi se ostvario značajan iskorak, iznose 40 Mbit/s download i 5 Mbit/s upload.</p> <p>Mjerljivi ciljevi koji su određeni u poglavlju 2.3. nacrtu PRŠI u potpunosti su sukladni s ciljanom razinom određenom u ONP-u, te</p>

<p>U skladu s time, predlažemo i usklađenje kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude sa navedenim ciljevima.</p> <p>U Prilogu 2 dostavljamo modificiranu specifikaciju kriterija ekonomski najpovoljnije ponude u svrhu efikasnijeg ispunjenja ciljeva te postizanja željene gigabitne povezanosti unutar obuhvata projekta.</p> <p>VIPnet u nastavku daje svoje obrazloženje. Prilikom provedbe postupka javne nabave za odabir operatora, primijenit će se kriterij ekonomski najpovoljnije ponude. VIPnet se slaže, kao što je navedeno i u ONP-u, da traženi iznos potpora mora imati najveći relativni značaj, ali smatramo da predloženo tehnološko rješenje, njegova kvaliteta i dugoročnost moraju imati jednak udio.</p> <p>Tehnološko rješenje mora podržati osnovne ciljeve OPKK (Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.) tj. smanjiti digitalni jaz između urbanih i ruralnih područja, jaz između RH i EU, te raspoloživim bespovratnim sredstvima omogućiti pravovremeno ispunjenje ciljeva koji su uvodno navedeni na korist krajnjih korisnika i društva u cjelini.</p> <p>Pri postavljanju kriterija koji se primjenjuju za odabir ponude naručitelj treba postupati u skladu sa sljedećim načelima:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Jednaki tretman i zabrana diskriminacije - kriteriji za odabir ponude ne smiju biti diskriminirajući i ne smiju narušavati slobodu tržišnog natjecanja;2. Transparentnost - kriteriji za odabir ponude moraju biti unaprijed određeni i objavljeni. <p>Svrha ovakvoga postupanja je osigurati da:</p> <ol style="list-style-type: none">a) potencijalni ponuditelji mogu pripremiti ponude na prikladan način u svrhu što boljeg zadovoljavanja postavljenih prioriteta od strane naručitelja;b) evaluacija ponuda bude provedena na transparentan način, te što objektivnije;c) relevantni dionici (primjerice žalbeno tijelo, revizori, unutarnje kontrole, druga tijela vlasti s različitim nadzornim funkcijama ili gospodarski subjekti) mogu nadzirati postupak u svrhu sprječavanja uporabe diskriminacijskih kriterija. <p>Kada se odabire ekonomski najpovoljnija ponuda naručitelj ekonomsku prednost pojedine ponude mjeri i uspoređuje s odabranim kriterijima vezanim uz predmet nabave koji služe za identificiranje „najbolje“ ponude. Pri korištenju kriterija ENP-a naručitelj osim cijene uzima u obzir i druge kriterije poput tehnološkog rješenja, kvalitete, roka isporuke ili usluga nakon prodaje. Svakom odabranom kriteriju naručitelj pridaje relativni značaj koji odražava njegovu relativnu važnost u odnosu na druge kriterije.</p> <p>Svrha kriterija ENP-a jest odabrati ponudu koja nudi najveću vrijednost za uloženi novac. Vrijednost za novac znači optimalnu kombinaciju različitih kriterija (vezanih ili nevezanih uz troškove) koji zajedno zadovoljavaju zahtjeve naručitelja.</p>	<p>neposredno doprinose ostvarenju ciljeva DAE 2020. i Strategije razvoja širokopojsnog pristupa u RH 2020.</p> <p>Primjedbe vezane na kriterije ekonomski najpovoljnije ponude se ne prihvaćaju.</p> <p>Sukladno poglavlju 2.7.1. ONP-a, te uputi NOP-a, NP će Kriterij 1. Traženi iznos državnih potpora definirati kao Traženi apsolutni iznos državnih potpora.</p> <p>NP stoji pri stavu da iznos vlastitog sufinanciranja ima relativno najveći značaj u postotnim kriterijima.</p> <p>NP će konačan popis kriterija i relativnih značaja (pondera) odrediti sukladno lokalnim prilikama i potrebama projekta.</p> <p>Konačan skup kriterija odabira ekonomski najpovoljnije ponude biti će definiran u konačnoj verziji PRŠI-a nakon odobrena istog od strane NOP-a.</p>
--	---

<p>Smisao traženja vrijednosti za novac jest u tome da naručitelj teže nabavi optimalne kombinacije značajki koje zadovoljavaju njihove potrebe. Dakle, različita kvaliteta, troškovi, dugovječnost, izdržljivost, itd. različitih proizvoda koji se nude mjere se u odnosu na njihov trošak. U nekim slučajevima mudrije je platiti više za proizvod s niskim troškovima održavanja, nego platiti manje za proizvod s visokim troškovima odražavanja, jer će kroz period amortizacije početno skuplji proizvod za naručitelja u pravilu biti ukupno jeftiniji. To je upravo slučaja odabira FTTH tehnologije, koja je primamo skuplja, ali dugoročno je trajno rješenje, uz manje troškove odražavanja te stoga u konačnici predstavlja ekonomski povoljnije rješenje.</p> <p>Bitno je napomenuti da kod ekonomski najpovoljnije ponude ne mora svaki kriterij dodjele biti čisto ekonomske prirode. Javni naručitelj ne može zanemariti činjenicu kako faktori koji nisu isključivo ekonomski, nego primjerice inovativni ili tehnološko razvijeni mogu utjecati na dodanu vrijednost ponude koju ona ima za naručitelja.</p> <p>Drugim riječima, odabrani kriteriji moraju imati za cilj prepoznavanje ENP-a, odnosno ponude koja nudi najbolju vrijednost za novac, i ne može imati za cilj neke druge namjene. Ova činjenica uvijek se iznova naglašava u presudama Europskoga suda.</p> <p>Upućujemo i na primjer iz domaće prakse s osvrtom na Rješenje DKOM-a, KLASA: UP/II-034-02/12-01/301 od 12. lipnja 2012., gdje je naručitelj odredio predmet nabave i to cjelovito rješenje javne telekomunikacijske usluge za potrebe naručitelja. Kriteriji odabira je ENP.</p> <p>Žalitelj u Žalbi navodi da je ENP diskriminirajuće postavljen te da se istim omogućava prednost samo jednom tržišno najvećem operatoru koji na tržištu posluje godinama i koji će ostvariti najveći broj bodova u nadmetanju. DKOM je utvrdio da predmetni kriteriji nisu sukladni ZJN, odnosno temeljnim načelima javne nabave, te da naručitelj nije odredio vrijednosne pokazatelje na način da bi isti bili objektivni i omogućili ravnopravno tržišno natjecanje.</p> <p>Kako bi bila zajamčena objektivnost kriterija koji se primjenjuju, te kako bi se spriječila neograničena sloboda izbora naručitelju, kriteriji moraju biti oblikovani na precizan i što mjerljiviji način, tj. na način koji omogućava da ponuditelji pripremaju ponude uzimajući u obzir način na koji će se obavljati ocjena/evaluacija ponuda. Što su kriteriji objektivniji, precizniji i mjerljiviji, to je manja mogućnost donošenja diskriminatornih i proizvoljnih odluka.</p> <p>Praktično govoreći, kriteriji koje naručitelj može primijeniti pri odabiru ENP-a određuju se tako da zadovoljavaju postavljene specifikacije. Naručitelj može u specifikaciji odrediti minimalne tehničke karakteristike (vrijednost) koje svi ponuditelji moraju zadovoljiti, što se ocjenjuje po principu ispunjava/ne ispunjava i tada dodijeliti bodove onim ponuditeljima koji su ispuniti traženi minimum. Bodovi odražavaju razinu koliko pojedina ponuda nadilazi minimalne tehničke karakteristike koje je naručitelj odlučio dodatno bodovati.</p>	
---	--

Odredbom članka 2.7.1. ONP-a propisano je: Jedino pravilo kojeg se moraju pridržavati projekti unutar Okvirnog programa je da traženi iznos potpora mora biti uključen u kriterije te da mora imati najveći relativni značaj u odnosu na ostale kriterije.

Ovdje govorimo o specifičnom slučaju kriterija ENP, jer vrijednost predmeta nabave nije definirana, a cijenu kako je navedeno u PRŠI-u ne čini isključivo iznos traženih državnih potpora, nego posredno i vlastiti iznos sufinanciranja.

Obzirom na traženi iznos državne potpore (35%) i prihvatljive prosječne potpore po korisniku (25%), što ukupno čini 60% kriterija odabira ekonomski najpovoljnije ponude predložene u PRŠI-u u Tablici: Kriteriji odabira ekonomski najpovoljnije ponude, de facto u praksi dolazimo do kriterija najniže cijene, a ne željenog učinka kriterija ekonomski najpovoljnije ponude. Naime, sa udjelom 35% iznosa državnih potpora i 25% prihvatljive prosječne potpore po korisniku nedovoljno je zastupljen kvalitativni kriterij, jer u fokusu ostaje financijski kriterij, a tehnološki postaje nebitan. Intencija ONP-a sasvim je sigurno nabava najboljeg tehničkog rješenja, a ne najjeftinijeg. Upućujemo Nositelja Projekta na javnoobjavljen dokument Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Upravu za javnu nabavu, putem poveznice: <http://www.javnabava.hr/userdocsimages/Kriteriji%20za%20odabir%20ponude%20ENPweb.pdf>.

U navedenom dokumentu jasno su opisani uvriježeni omjeri cijene i kvalitete u postupcima javne nabave. Tako su dokumentom opisane i kompleksne nabave, koje su okarakterizirane kao strateški predmeti nabave sa očekivanim malim brojem ponuditelja, te predmeti nabave sa kompleksnom specifikacijom, a koje sve karakteristike ima konkretan predmet nabave kako je definirano PRŠI-em. Obzirom da su u predmetu nabave kumulativno ispunjeni svi preduvjet kompleksne nabave iz citiranog dokumenta, stava smo da preporučeni omjer cijene i kvalitete je minimalno 50:50 ili 40:60 u korist kvalitativnog/tehničkog kriterija. Kao izvor relevantnog podatka navodi se: Selection & Award Criteria, Develop Documents - SPD Toolkit.htm.

Skrećemo pozornost na točku 2.5.4 ONP-a u kojoj stoji da NP-ovi mogu na osnovu razumnih primjedbi i komentara operatora modificirati konačne kriterije i njihove relativne značaje u slučaju da isti mogu povećati kompetitivnost postupka javnog nadmetanja.

Dodatno, s obzirom da se početak operativnog rada mreže, prema PRŠI-u, očekuje od sredine 2020. godine, a završetak projekta do kraja 2020. godine, govorimo o razdoblju u kojem će biti važeći novi ciljevi EU 2025 (Povezivost za Gigabitno društvo), prema kojima će zahtjevi biti da je dostupnost širokopolasnog interneta s brzinama od minimalno 100 Mbit/s za 100% kućanstava, a 1 Gbit/s za sve bitne socijalne i ekonomske čimbenike.

Ukoliko će se, prema predloženim kriterijima maksimalno bodovati rješenje sa najmanjim iznosom državnih potpora (35%), uz kriterij od 25% u vidu prihvatljive prosječne potpore po korisniku što ujedno znači i najjeftinije rješenje, ono povlači i, u trenutku operativnog starta projekta, zastarjelo tehnološko rješenje i minimalne brzine od 30 Mbit/s. To znači da će se 2020. godine završavati izgradnja zastarjele mreže pri čemu će se svjesno produbljivati jaz prema ostatku EU, a pri tome neće biti niti realizirani ciljevi DAE 2020 jer 50% stanovništva neće moći koristiti brzine od 100 Mbit/s. Na taj način se

<p>tehnološko rješenje stavlja u drugi plan i relativizira/smanjuje njegov značaj, a što je suprotno javno objavljenim i finaliziranim kriterijima odabira od strane MRRFEU. Naime, MRRFEU u svojim kriterijima „Obrazac kriterija za odabir operacija i pripadajuće metodologije“, a vezano za specifični kriterij odabira unutar investicijskog projekta 2a1, navedena 2 cjenovna kriterija boduje sa svega 20% težinskog faktora od ukupnog 100% bodova, te na jednako način tj. u iznosu težinskog faktora (20%) tretira tehnološke kriterije. Iz nacrtu PRŠI-ja je vidljivo da je napravljeno suprotno odnosno da se tehnologija diskriminira u odnosu na cijenu jer je odnos cijena vs. tehnologija = 60% vs. 35%.</p> <p>Smatramo da kriterij „traženi iznos državnih potpora“ treba biti metodološki usklađen sa kriterijem MRRFEU-a i preciziran kao relativni udio (%) traženih sredstava u odnosu na ukupne prihvatljive troškove, te da treba biti zastupljen sa adekvatnim, relativno najvećim udjelom koji ne stavlja u neravnotežni položaj ostale kriterije.</p> <p>Stoga je apsolutno opravdano konkretan predmet nabave bodovati na način da su tehničke karakteristike rješenja bodovane sa većim težinskim faktorom u odnosu na cijenu.</p> <p>Slijedom svega detaljno navedenog, VIPnet ljubazno skreće pažnju da raspoloživa bespovratna sredstva treba iskoristiti za izgradnju moderne tehnološki neutralne infrastrukture (uključivo fiksni mobilni bežični pristup koji nudi VIPnet) koja će svim kućanstvima omogućiti brzine od najmanje 100 Mbit/s, s mogućnošću jednostavnog prelaska na 1 Gbit/s, a svim glavnim pokretačima socijalnog, ekonomskog i gospodarskog razvoja (javni i gospodarski sektor) gigabitnu povezivost.</p> <p>S tim u vezi još jednom ukazujemo da se u Prilogu 2 nalazi naš prijedlog ekonomskog kriterija odabira ponude kao novi prijedlog, gdje se daje veći značaj tehnološkom rešenju, a sve u cilju odabira najkvalitetnije ponude u postupku javne nabave. U tom prijedlogu koji je priložen ovim odgovorima VIPnet predlaže da kriterij „traženi iznos državnih potpora“ iznosi 30% što i dalje ima najveći relativni značaj u odnosu na sve ostale kriterije.</p> <p>Dodatno, slobodni smo napomenuti da za potrebe javne nabave treba precizno definirati kriterije na način da su:</p> <ul style="list-style-type: none">- definirane odgovarajuće formule i referentne vrijednosti (rasponi) za proračuna bodova kod svakog ekonomskog kriterija;- kod navođenja minimalnih brzina koje moraju biti podržane u projektu, specificirati na koje se smjerove te brzine odnose (download, upload, simetrično);- NP jasno i nedvosmisleno zatražio od ponuditelja da specificiraju tehnologiju s kojom će ispuniti tražene minimalne brzine širokopoljanskog pristupa;- da kriteriji javne nabave opisuju metodu dodjele bodova u slučaju primjene kombinacije tehnologija (technology mix, npr. kod primjene FTTH i FTTx tehnologija u istom projektu).	
Korištenje postojeće infrastrukture	

<p>Na navedenom području obuhvata ovog projekta VIPnet nema postojeće vlastite kableske kanalizacije.</p> <p>Na navedenim područjima PRŠI Trilj VIPnet ima antenske stupove bežičnih mreža. Svi podaci prijavljeni su HAKOM u i dostupni su na HAKOM-ovim internetskim stranicama.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>
<p>Ostali komentari na tekst PRŠI-a</p>	
<p>Širokopolasne tehnologije</p>	
<p>Poglavlje 4, Točka 4.1 Širokopolasne tehnologije</p> <p>U PRŠI-u u Tablici: Kategorizacija tehnologija prema ostvarivoj razini pristupa prikazane su širokopolasne tehnologije i njihove karakteristike. Nastavno je pojašnjenje VIPneta vezano za navedene podatke:</p> <p>VDSL</p> <p>U opisu stoji da su prosječne brzine, dolazni smjer, tehnologijom VDSL (FTTC) 40 – 800 Mbit/s, a odlazni smjer 16 – 40 Mbit/s. Prethodni navodi iz PRŠI-a nisu utemeljeni. Naime, VDSL tehnologija, čak i na jako kratkim udaljenostima od krajnjih korisnika ne može omogućiti brzine od 100 Mbit/s. Ako bi uz VDSL primijenili i određene tehnologije koje omogućuju veće brzine na bakrenoj pristupnoj mreži (vectoring ili G.fast), navedeno rješenje bi zahtijevalo postavljanje aktivne opreme još bliže krajnjim korisnicima (do 200m), odnosno postavljanje velikog broja uličnih ormarića za smještaja takve opreme, što svakako poskupljuje gradnju takve mreže i predstavlja neučinkovitu gradnju.</p> <p>Dodatno, VIPnet smatra da primjenom VDSL-a neće biti moguće ostvariti cilj DAE da 50% korisnika koristi ultrabrz Internet tj. brzine od 100 Mbit/s. Isto temeljimo na relevantnoj studiji Mikac V. et al., Capacity analysis of RT-based VDSL2 copper access networks, In Proc. of SoftCOM 2014 Conference, Split, Croatia, p.p. 1-5. Sept. 17- 19, 2014 FER. Predmetna studija navodi preporučene vrijednosti parametara za implementaciju raznih tehnologija (xDSL), a rezultati su podržani laboratorijskim mjerenjima. Prikazani rezultati navedeni su kao korisne informacije za projektante i relevantne regulatorne agencije. U studiji se, u poglavlju 4 C (Optimal VDSL2 profiles for the FTTN applications) navode rezultati ispitivanja, prema kojima se brzine kojima se definira sivo područje (30 Mbit/s na postojećoj i 40 Mbit/s na novoj infrastrukturi) mogu postići na udaljenosti 300 m od čvora pristupne mreže.</p> <p>Iz navedenih razloga, VIPnet svakako preporuča NP-u da u skladu sa raspoloživim podacima provjeri stvarnu dostupnost usluga brzog i ultra brzog interneta na području obuhvata projekta, odnosno ispravno definira eventualne sive zone, kako neki krajnji korisnici ne bi neopravdano izostali iz obuhvata projekta.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Svi projekti koji se provode u sklopu ONP-a moraju se pridržavati strukturnog pravila tj. pravila tehnološke neutralnosti.</p> <p>To znači da NP mora omogućiti svim zainteresiranim stranama da u svojim ponudama predvide implementaciju različitih tehnologija (engl. technology mix).</p> <p>Obveza odabranog privatnog partnera / operatora je da izabere adekvatnu tehnologiju ili kombinaciju tehnologija koja će u potpunosti ispuniti ciljeve određene u konačnoj verziji PRŠI-a.</p> <p>NP je proveo postupak mapiranja sukladno strukturnim pravilima ONP-a. Provedba postupka mapiranja je opisana u poglavlju 5. nacrtu PRŠI-a.</p>

<p>LTE/4G</p> <p>Tehnologije LTE/4G pristupa također će u budućnosti omogućiti veće (pa i ultrabrze, veće od 100 Mbit/s) brzine krajnjim korisnicima, tako da je u područjima niske gustoće naseljenosti LTE/4G ozbiljna alternativa za pružanje usluga, pa i ultrabrzih brzina. Uz tehnologije MIMO, naprednih antenskih sustava, Carrier Aggregationa (spajanja kapaciteta iz više raspoloživih spektara) te proširenja dostupnog spektra (kroz program druge Digitalne Dividende) i uz uređaje LTE kategorije 6 i novije, moguće su brzine veće od 300 Mbit/s po krajnjem korisniku. Dodatni smjer razvoja LTE/4G jest korištenje i LTE TDD tehnologije na nekadašnjemu Wimax spektru (3.4 - 3.8GHz) koji bi također omogućio Ultrabrzi pristup.</p> <p>FTTH P2MP</p> <p>VIPnet naglašava da se FTTH P2MP tehnologijom, korištenom u skladu sa Pravilnikom o SDM-u, mogu postići vrlo kompetitivne brzine, uz umjerene cijene. Temeljem vlastitog iskustva iz prakse u komercijalnoj gradnji ovom tehnologijom VIPnet potvrđuje da se FTTH P2MP tehnologijom postižu brzine od 500 Mbit/s po korisniku. Dodatno, VIPnet ističe da tehnologija FTTH P2MP omogućava simetrične brzine u dolaznom i odlaznom smjeru, a sve to uz bitno manje troškove implementacije i održavanja u odnosu na FTTH P2P rješenje. Vezano na troškove, napominjemo da su detalji, i prednosti opcije FTTH P2MP, opisani u komentarima na poglavlje 15.1.3 Analiza implementacije infrastrukturnih i tehnoloških opcija u slijedećemu bloku komentara.</p>	
<p>Poglavlje 5.2 Određivanje boja – NGA pristup</p>	
<p>VIPnet naglašava značaj i nužnost preciznog definiranja stvarnih bijelih područja u PRŠlju i u excel tabeli „Upitnik za operatore“ jer uvidom u naše podatke bijela zona je manja, a što utječe na trošak gradnje po korisničkom priključku.</p> <p>VIPnet ističe značaj i potrebu usklađivanja podataka u PRŠI-ju sa konačnom definicijom „Korisnika“ od strane MRRFEU kroz poziv za dodjelu sredstava, odnosno finalno usklađivanje broja potencijalnih korisnika. Isto je preduvjet za završnu verziju PRŠI-a, odnosno uvjet za kvalitetnu dokumentaciju o nabavi, koja mora biti nedvojbeno i nedvosmislena u postupku javne nabave. Navedeno može imati značajni utjecaj na pripremu ponuda (projekta i troškovnika), kao i na realizaciju samog projekta.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p> <p>Konačan broj potencijalnih korisnika obuhvaćenih projektom biti će utvrđen nakon verifikacije postupka određivanja boja u okviru provođenja postupka javne rasprave, te nakon točne definicije potencijalnih korisnika od strane nadležnog tijela.</p>
<p>Definiranje investicijskog modela</p> <p>Poglavlje 10.1 Model A: Privatni DBO model</p>	
<p>VIPnet podržava i pozdravlja odluku Nositelja projekta vezano uz izbor Modela A kao definiranog investicijskog modela.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>

15. Analiza troškova implementacije pojedinih infrastrukturnih i tehnoloških rješenja

15.1.3 Analiza implementacije infrastrukturnih i tehnoloških opcija

Tablica: Struktura investicijskih troškova definira strukturu troškova za različite tehnologije (dijelom oslonjeno na brojke iz Tablice: Investicijski troškovi po analiziranim tehnologijama) – u toj tablici sumnjamo da je kalkulacija troška Aktivne Opreme „ozbiljno manjkava“, jer prema postojećem VIPnet-ovom iskustvu u izgradnji svjetlovodne pristupne mreže (bilo Ethernet P2P bilo P2MP) te VDSL pristupa troškovi u PRŠI-u su značajno precijenjeni za FTTH P2MP rješenje koje je zapravo najpovoljnije rješenje za aktivnu opremu za veliki broj rezidencijalnih korisnika.

Prema VIPnet-ovom iskustvu troškovi aktivne opreme za VDSL su 4 puta veći u odnosu na troškove za FTTH P2MP, dok su troškovi za FTTH P2P 15-tak puta veći od troškova za FTTH P2MP.

Tehnologija	Trošak (PRŠI) €	Trošak (VIPnet) €
VDSL	59	60
FTTH P2MP	180	15
FTTH P2P	208	220

U navedene procjene nije uključena cijena korisničke terminalne opreme koja je ponovno značajnije skuplja za FTTH P2P rješenje (cca 50€) nego za VDSL i FTTH P2MP rješenje (cca 25€).

FTTH P2MP aktivna oprema implementirana na svjetlovodnu pristupnu mrežu izgrađenu sukladno Pravilniku o SDM-u (koji inzistira na P2P arhitekturi pasivne mreže od distribucijskog čvora do lokacije krajnjeg korisnika) omogućava optimalnu kombinaciju infrastrukture otvorene za buduća proširenja i razvoj sa značajno nižima troškovima aktivne opreme a kako je VIPnet detaljno pojasnio u prethodnoj točki.

FTTH P2MP aktivna oprema također značajno smanjuje broj potrebnih uređaja i aktivnih čvorova mreže što olakšava i pojeftinjuje upravljanje mrežom, uz značajne uštede na energetske priključcima i potrošnji energije.

Primjedba se ne prihvaća.

NP je u nacrtu PRŠI-a prikazao prosječne vrijednosti investicijskih troškova koje se temelje na iskustvima iz širokog skupa drugih, već provedenih projekata izgradnje širokopojasne infrastrukture.

Sukladno ONP-u stvarni iznos investicijskih troškova, kao i vrijednost udjela privatnih potpora bit će definiran od strane odabranog ponuditelja u okviru postupka javne nabave za odabir privatnog partnera / operatora.

<p>Kako smo prethodno naveli, ovakvo rješenje ne isključuje mogućnost pružanja P2P usluga putem Ethernet aktivne opreme korištenjem dediceranih optičkih niti od lokacije krajnjeg korisnika do agregacijskog čvora bez korištenja djelatnika u distribucijskom čvoru.</p> <p>Na taj način se omogućuje spajanje pojedinih (primjerice javnih ili velikih poslovnih) korisnika direktno na P2P mrežu i pružanje servisa gigabitnih brzina putem Ethernet aktivne opreme u značajno manjem broju Ethernet P2P pristupnih uređaja nego u slučaju kada se cijela mreža gradi kao P2P mreža.</p> <p>Sukladno tome, i mjesečni troškovi odražavanja po priključku (ako se u njih ugrađuje i dio troškova održavanja aktivne opreme) u Tablici: Izračun godišnjih operativnih troškova trebaju biti adaptirani, odnosno smanjeni za FTTH P2MP aktivnu opremu.</p>	
<p>Financijska analiza</p>	
<p>VIPnet skreće pažnju da u PRŠI-u nisu jasno definirane bitne pretpostavke za izradu poslovnog modela i financijskog plana projekta kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za potrebe projekta definiraju se bijela i siva područja. Ukoliko se ispostavi da prema iskazima operatora, koji su opravdani i mogu se dokazati, postoje veća siva područja, navedeno će rezultirati skupljom gradnjom u bijelim područjima po korisničkom priključku. 2. Očekivanih prosječni prihod po korisniku u iznosu od 280 kn je neopravdano visok (vidjeti komentar u točki Struktura i razina maloprodajnih paketa), što rezultira pogrešnom procjenom budućih prihoda. 3. Predložena diskontna stopa - u PRŠI u financijskoj analizi koristi se diskontna stopa 4%, a vezano na Uredbu komisije EU 480/2014. smatramo da je diskontna stopa 4%, u našim uvjetima obzirom na prirodu našega sektora, nerealna. <p>Prema Uredbi komisije EU 480/2014 novčani tokovi diskontiraju se na sadašnju vrijednost tako da se koristi financijska diskontna stopa od 4% u realnim iznosima kao indikativna referentna vrijednost za operacije javnih investicija koje se sufinanciraju iz ESI fondova.</p> <p>U navedenoj Uredbi člankom 19. je definirano sljedeće:</p> <p>Diskontirani novčani tokovi (Sedmi podstavak članka 61. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1303/2013) 1. Kod izračuna troškova i prihoda u obzir se uzimaju referentnom razdoblju iz članka 15. stavka 2. 2. Negotovinske računovodstvene stavke kao što su amortizacija, rezerve za buduće troškove zamjene te krizne rezerve, ne uzimaju se u obzir prilikom izračuna. 3. Novčani tokovi diskontiraju se natrag na sadašnju vrijednost tako da se koristi financijska diskontna stopa od 4 % u realnim iznosima kao indikativna referentna vrijednost za operacije javnih investicija koje se sufinanciraju iz ESI fondova. 4.</p>	<p>Primjedbe se ne prihvaćaju.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Broj inicijalnih adresa bijele boje koji je određen u nacrtu PRŠI-a, te prikazan na adresnoj razini u Prilogu 3 nacrta PRŠI-a, rezultat je postupka mapiranja opisanog u poglavlju 5. <p>Postupak mapiranja proveden je sukladno strukturnim pravilima ONP-a.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. U poglavlju 11.1 nacrta PRŠI-a, NP je kao referentnu okvirnu maloprodajnu cijenu paketa prikazao cijenu koja ne uključuje ugovornu obvezu korisnika prema operatoru. <p>Iz nacrta PRŠI-a je vidljivo da u okviru financijskih i ekonomskih analiza projekta okvirna maloprodajna cijena paketa nije uključena u procjenu prihoda.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. U financijskim analizama u nacrtu PRŠI-a korištena je financijska diskontna stopa od 4%, a sukladno

<p>Države članice mogu koristiti financijsku diskontnu stopu koja se razlikuje od one od 4 % ako dostave obrazloženje za to mjerilo i osiguraju da se dosljedno koristi u sličnim operacijama u istom sektoru. 5. Vrijednosti koje se razlikuju od referentne vrijednosti od 4 % mogu se opravdati na temelju: (a) posebnih makroekonomskih uvjeta u državi članici i međunarodnih makroekonomskih trendova i okolnosti; (b) prirode ulagača ili provedben strukture, poput javno privatnih partnerstva; ili (c) prirode predmetnog sektora. 6. Kako bi utvrdile specifične financijske diskontne stope, države članice procjenjuju prosječni dugoročni povrat iz alternativne, nerizične košare investicija, bilo domaćih ili međunarodnih, a koje smatraju najrelevantnijima. Korisnicima treba dati na raspolaganje informacije o različitim financijskih diskontnim stopama.</p> <p>Obzirom na Odluku HAKOM-a od 20. ožujka 2013. (KLASA: UP/I-344-01/12-05/35, URBROJ: 376-11-13-01) koja je odredila vrijednost stope povrata uloženog kapitala (dalje: WACC-a) za nepokretnu mrežu u Republici Hrvatskoj, smatramo da je za stvarne izračune potrebno primijeniti diskontnu stopu koja odgovara prirodi telekomunikacijskog sektora a čija primjena bi bila usklađena sa člankom 19.t.4. spomenute Uredbe.</p> <p>Skrećemo pažnju da preniska diskontna stopa može dovesti do pogrešnih zaključaka vezanih na poslovni model, a posebno u odnosu na potreban udio sufinanciranja sredstvima državnih potpora koja na takav način mogu biti podcijenjena.</p> <p>Nositelju projekta skrećemo pozornost na gornje tri točke koje su ključne za pravilno procjenjivanje poslovnog modela. Posljedica korištenja krivih pretpostavki u izradi poslovnog modela dovodi do potencijalno značajnih odstupanja i nerealno niskih iznosa potpora koje će se planirati i tražiti za provedbu projekta, čime dolazi u pitanje opstojnost projekta.</p>	<p>priručniku Europske komisije „Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects, Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020.“, te Delegiranoj uredbi Europske komisije 480/2014.</p>
<p>18.2 Organizacijski plan provedbe projekta</p>	
<p>U PRŠI-u je nedvojbeno određeno da će NP koristiti investicijski model A (Privatni model), što VIPnet u potpunosti podržava. Međutim, predloženi organizacijski plan nije u skladu sa odabranim modelom A. Naime predloženi organizacijski plan prilagođen je modelu C (javno privatno partnerstvo) i/ili modelu B (javni model), a za potrebe i primjenu u privatnom modelu je prekompleksno strukturiran.</p> <p>U cilju jednostavne i efikasne projektne organizacije predlažemo da Nositelj projekta, imenuje voditelja projekta. Voditelj projekta će, ispred svih uključenih JLS-ova, operativno upravljati provedbom projekta, bit će odgovoran načelnicima svih JLS-ova uključenih u projekt te će ostvarivati izravnu komunikaciju prema relevantnim tijelima državne uprave (NOP, UT, PT) te prema odabranom operatoru.</p> <p>Operator je, kao ugovorna strana, odgovoran za projektiranje, izgradnju i upravljanje širokopojasnom mrežom koja je predmet projekta. Postupkom javne nabave NP će odabrati najkvalitetnijeg ponuditelja a ponuditelj će temeljem svoje ponude i dokumentacije o nabavi realizirati projekt. Stoga se i ponuditelj i NP moraju držati uvjeta iz dokumentacije o nabavi, ponude i potpisanog ugovora, a prekomjerno administriranje i opterećivanje sa neoperativnim zadacima moglo bi negativno utjecati na tijek projekta i na ciljeve. Smatramo da je oportuno da NP kao što je navedeno, imenuje isključivo</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Proces provedbe projekta je kompleksan, a količina javnog novca u projektu je izrazito visoka. Sukladno ONP-u za provođenje projekta i izvještavanje o njegovoj provedbi odgovoran je NP. Stoga je neophodna adekvatna uključenost predstavnika NP, kao i šire stručne javnosti.</p>

<p>voditelja projekta koji će koordinirati odnose unutar NP-a kao i preuzete obveze i sve potencijalne izazove u provedbi projekta sa odabranim operatorom.</p>	
<p>Poglavlje 19. Okvirni vremenski plan provedbe projekta</p>	
<p>Kao što je vidljivo na grafičkom prikazu u vremenskom planu izvedbe projekta nisu ispravno određeni počeci faza projekata. Naime, ne može Odluka o pokretanju projekta uslijediti za vrijeme javne rasprave i prije donošenja konačne verzije PRŠI-a. Odnosno ne može javna nabava uslijediti prije donošenja Odluke o pokretanju projekta, a za vrijeme postupka javne nabave nikako nije moguće podnijeti prijavu za sufinanciranje projekta.</p> <p>Kako bi Okvirni vremenski plan bio realan i provediv, faze se ne smiju preklapati i to u dijelovima kako je ranije navedeno, odnosno kada jedna faza završi, iduća faza bi trebala započeti.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>U nacrtu PRŠI-a, kao i u konačnoj verziji istog, potrebno je predočiti okvirni vremenski plan projekta.</p> <p>Okvirni vremenski plan projekta koji je prikazan u nacrtu PRŠI-a izrađen je u jedinici vremena „kvartal“.</p> <p>Poradi toga je vjerojatno da u istom kvartalu jedna faza završi, a druga započne. Pri tome ne dolazi do preklapanja faza, već do preklapanja kvartala u kojima određene faze završavaju, a određene započinju.</p>
<p>Ugovor</p>	
<p>U završnim odredbama Ugovora u čl. 28. predlažemo dodati stavak (4): Operator odgovara NP-u za štetu koja može nastati NP-u zbog ne ispunjenja obveza Izvršitelja iz Ugovora. Iznos naknade štete može maksimalno iznositi do visine iznosa dobivenih državnih potpora.</p>	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>NP će razmotriti navedenu primjedbu, te će sukladno lokalnim potrebama i prilikama projekta ažurirati prijedlog Ugovora koji će biti sastavni dio konačne verzije PRŠI-a.</p> <p>NP napominje da će konačna verzija Ugovora biti utvrđena po okončanju postupka javne nabave za odabir privatnog partnera / operatora.</p>

Analiza dostavljenih mišljenja, primjedbi i/ili prijedloga na nacrt dokumenta	
Naziv zainteresirane javnosti koja je dostavila svoja mišljenja, primjedbe i/ili prijedloge na predloženi dokument	Ivan Žolo, Kukuzovačkih žrtava 36, 21240 Košute
Datum	27. siječnja 2018. godine
Mišljenja, primjedbe i/ili prijedlozi	Odgovor Nositelja projekta
5.2. Određivanje boja – NGA pristup	
<p>Karta koja prikazuje područja dostupnosti i nedostupnosti NGA širokopojasnog pristupa, odnosno bijela i siva područja, je neprecizna, odnosno iz nje se ne može precizno odrediti koje su to točne adrese koje pripadaju bijelim, odnosno sivim bojama ili područjima.</p> <p>Konkretno, na adresi Kukuzovačkih žrtava 36, Košute, 21240 Trilj, na kojoj imam prebivalište, pouzdano iz iskustva znam da nije dostupna brzina downstreama veća od 7 Mbit/s jer sam prilikom slanja zahtjeva operateru za isporukom veće brzine downstreama dobio obavijesti vlasnika mrežne infrastrukture da je navedena adresa previše udaljena od centrale smještene u naselju Trilj i da postojeća infrastruktura jednostavno ne dozvoljava veće brzine.</p> <p>S obzirom da se u poglavlju Definicija ciljanih područja provedbe projekta zajedno s lokacijama svih potencijalnih korisnika koji moraju biti obuhvaćeni mrežom građenom uz potpore nacrtu PRŠI navodi da se "Sukladno strukturnim pravilima ONP-a sve adrese na sivim područjima isključuju iz projekta", kao krajnji korisnici zahtijevamo da se izradi preciznija karta područja dostupnosti i nedostupnosti NGA širokopojasnog pristupa, odnosno bijelih i sivih područja, i to za svako naselje u sastavu grada Trilja pojedinačna karta, iz razloga što iz postojeće Karte dostupnosti u Nacrtu PRŠI nije moguće utvrditi nalazi li se adresa Kukuzovačkih žrtava 36 na bijelom ili sivom području. Isto važi i za sve ostale adrese i sva ostala naselja u sastavu grada Trilja.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Sukladno strukturnim pravilima ONP-a, NP je u cilju obuhvata cjelokupnog područja provedbe projekta kupio od strane Državne geodetske uprave grafičke podatke iz područnih registara prostornih jedinica o kućnim brojevima.</p> <p>Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, kao Provedbeno tijelo razine 1, daje usmene upute kako će svaki NP u budućoj javnoj nabavi za odabir privatnog operatera, svojim potpisom potvrditi za svaku grupu adresa da li pripada bijeloj zoni ili ne.</p> <p>Konačan broj potencijalnih korisnika obuhvaćenih projektom biti će utvrđen nakon verifikacije postupka određivanja boja u okviru provođenja postupka javne rasprave, te nakon točne definicije potencijalnih korisnika od strane nadležnog tijela NP-a.</p>

<p>Također, karta koja prikazuje lokacije potencijalnih korisnika je neprecizna i zahtijevamo da se i ova karta izradi preciznije i pojedinačno za svako naselje u sastavu Grada Trilja.</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Karta je informativnog karaktera i služi za vizualni pregled obuhvata projekta.</p> <p>NP je dužan priložiti tablicu rezultata mapiranja (popis bijeli i sivih adresa) uz konačnu verziju PRŠI-ja, za koju ima obvezu dostaviti HAKOM-u na ocjenu sukladnosti s ONP-om.</p>
<p>2.3 Ciljevi projekta</p>	
<p>Nadalje, smatramo kako je minimalnu razinu karakteristika širokopojasnog pristupa, definiranu u Tablici Minimalne brzine na NGA mreži izgrađenoj u projektu potrebno povećati barem na sredinu raspona brzog pristupa, odnosno na 65 Mbit/s download iz razloga što znamo da u praksi operateri uvijek pružaju minimalnu ugovorenu brzinu krajnjim korisnicima, bez obzira na mogućnosti infrastrukture. Također, zahtijevamo da se minimalna brzina uploada poveća s trenutno predloženih 5 Mbit/s na barem 30 Mbit/s. Jer, što vrijedi ako nam garantirate minimalnu brzinu downloada 40 Mbit/s, ako nam naš prvi susjed ne može isporučiti paket brzinom većom od 5 Mbit/s. Kakva je korist od takvog downloada i uploada, odnosno međusobne umreženosti?</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Brzine pristupa će snažno ovisiti o tehnologiji korištenoj u projektu, dok će se kroz određivanje relativne važnosti kriterija odabira privatnog operatora omogućiti honoriranje za ponudu tehnologije koja omogućava više brzine.</p> <p>Mjerljivi ciljevi koji su određeni u poglavlju 2.3. nacrtu PRŠI u potpunosti su sukladni s ciljanom razinom određenom u ONP-u, te neposredno doprinose ostvarenju ciljeva DAE 2020. i Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u RH 2020.</p>
<p>8. Predviđene lokacije agregacijskih čvorova</p>	
<p>Nadalje, s obzirom na veliku površinu grada Trilja, kao najveće JLS s površinom od 266,93 km², i veliku raštrkanost naselja, odnosno malu gustoću naseljenosti (34,13 st/km²) jedna predviđena lokacija agregacijskog čvora, ona u Košutama (Tablica Predviđene lokacije agregacijskih čvorova), nije dovoljna jer će opet veliki broj krajnjih korisnika biti previše udaljen od agregacijskog čvora. Smatramo da je Potrebno uzeti u obzir udaljenost svakog pojedinog naselja, odnosno korisnika od predviđenog agregacijskog čvora.</p>	<p>Primjedba se djelomično prihvaća.</p> <p>Budući da do trenutka pisanja ovog izvješća Vlada RH nije donijela odluku o donošenju NP-BBI-a, sve predložene lokacije agregacijskih čvorova tijekom postupka javne rasprave bit će zapisane u konačnoj verziji PRŠI-a radi transparentnosti cjelokupnog postupka.</p>

	Po usvajanju NP-BBI-a od strane Vlade RH, NP će konzultirati NOP po pitanju usklađivanja lokacija agregacijskih čvorova s planom implementacije NP-BBI programa.
9.2. Iskorištavanje postojeće infrastrukture	
Nadalje, smatramo kako je Grad Trilj dao veoma šture informacije glede infrastrukture u javnom vlasništvu. Na stranici 98 nacrtu navodi se isključivo Gospodarska zona Čaporice, a dobro znamo da to nije jedina infrastruktura u javnom vlasništvu na području Grada Trilja, koja se može koristiti za potrebe ovog projekta. Konkretno, nije naveden nogostup od centra Trilja do granice naselja Košute i Turjaci, koji je opremljen stupovima javne rasvjete i u koji je položena cijev za elektroinstalacije, a koja se može koristiti za svjetlovod duž cijelog naselja Košute.	Primjedba se ne prihvaća. Navedena infrastruktura nije u vlasništvu NP ili subjekata u vlasništvu NP-a. Postojeća infrastruktura će se koristiti ovisno o potrebama zastupljene tehnologije.
10.4. Odabir investicijskog modela	
Nadalje, u odabiru investicijskog modela, na stranici 106 nacrtu zaključkom se predlaže privatni model A kao ekonomski najisplativiji. Smatramo da je takav model potencijalno opasan po krajnjeg korisnika, odnosno dovodi krajnjeg korisnika u situaciju da i dalje plaća visoku cijenu isporuke usluge zbog monopola operatera u čijem će privatnom vlasništvu biti infrastruktura. Takav model imamo trenutno, gdje "Hrvatski" telekom (zapravo Njemački telekom jer je u njemačkom vlasništvu), kao privatna tvrtka, u čijem je vlasništvu telekomunikacijska infrastruktura na području grada Trilja, ima monopol i diktira uvjete isporuke usluge, usprkos činjenici da je većina krajnjih korisnika na području Trilja početkom devedesetih uložila značajna sredstva u izgradnju mreže telekomunikacijske infrastrukture. Ne samo da su krajnji korisnici uložili značajna sredstva, nego su bili prisiljeni samostalno vršiti iskope i trasiranje bakrenih parica na vlastitim zemljišnim parcelama, da bi na kraju sva infrastruktura prešla u ruke privatne tvrtke, "Hrvatskog" telekoma, a krajnji korisnici, koji su uložili značajna sredstva i besplatno dali svoju imovinu za polaganje mrežne infrastrukture, ne samo da su ostali bez naknade za korištenje vlastitog zemljišta, nego su im naknadno uvedene visoke cijene pretplate na korištenje usluge. Stoga predlažemo da se koristi model C, odnosno model Javno privatnog partnerstva, koji bi osigurao da izgrađena mreža dugoročno prijeđe u javno vlasništvo, što je zasigurno prednost za krajnje korisnike, jer bi tada JLS mogle sudjelovati u diktiranju uvjeta isporuke usluge krajnjim korisnicima, čime bi krajnji korisnik na jedan način imao saveznika i partnera u poslovnom odnosu s operaterom koji isporučuje uslugu, što bi sigurno utjecalo na lakše ostvarivanje povoljnijih uvjeta za krajnjeg korisnika.	Primjedba se ne prihvaća. Prema ONP-u, investicijski model A se može izabrati u slučaju u kojem NP nije u mogućnosti i/ili nema dostatno znanje i kapacitete za provedbu potrebnih aktivnosti na projektiranju, izgradnji i održavanju mreže. Također, s obzirom na investicijske troškove i potrebne iznose potpora u projektu, investicijski model A može se izabrati u slučajevima u kojima je racionalnije osloniti se na znanja i iskustvo privatnih operatera te njihovu postojeću mrežnu infrastrukturu. Pri tome je bitno da prednost, koju se ovim investicijskim modelom daje pojedinačnom privatnom operateru, ne poremeti natjecanje operatera na tržištu elektroničkih komunikacija, što je osigurano definiranjem relevantnih veleprodajnih uvjeta pristupa mreži.

	<p>S obzirom na predstavljene značajke područja jedinice lokalne samouprave, pojedinih tehnologija i investicijskih modela, te temeljem rezultata multikriterijske analize, razvidno je da na području Trilja najviše ekonomskih koristi donosi izgradnja infrastrukture uz primjenu investicijskog modela A.</p>
<p>11.1. Zahtjev minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga u pogledu kvalitete i cijene u izgrađenoj NGA mreži</p>	
<p>Što se tiče preporučene cijene za minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga u NGA mreži, definiranih u Tablici Minimalne razine pruženih maloprodajnih usluga u NGA mreži (280,00 kn), smatramo da je ta cijena i dalje previsoka za krajnjeg korisnika. To potkrepljujemo činjenicom da prosječni prihodi po glavi stanovnika u gradu Trilju iznose svega 764,00 kn (vidi stranicu 43 Nacrta), što znači da bi prosječni krajnji korisnik na području grada Trilja trebao izdvojiti 36,65 % svojih prihoda samo na usluge internet, telefona I TV-a!!!</p>	<p>Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Slijedom Zakona o elektroničkim komunikacijama, maloprodajne usluge moraju biti dostupne svim krajnjim korisnicima po pristupačnoj cijeni, uz uvažavanje načela objektivnosti, transparentnosti, razmjernosti i nediskriminacije, te uz što manje narušavanja tržišnog natjecanja.</p> <p>Prosječne cijene su navedene temeljem usporedbe kvalitete i cijena u sadašnjim mrežama.</p>
<p>15.1. Analiza troškova implementacije infrastrukturnih i tehnoloških opcija</p>	
<p>I na samom kraju, pohvaljujemo i podupiremo zaključak naveden na stranici 119 nacrta da opcija “bez investicije” tj. daljnje očuvanje trenutnog stanja širokopojasne infrastrukture na području grada Trilja ne nudi rješenje problema na dugoročno održivi način i da se kao takva odbacuje.</p>	<p>Primljeno na znanje.</p>